

Uża mohhok fuq l-Internet

Ftakar f'dawn il-hames pariri SMART meta tkun qed tikommunika ma' nies li ma tafhomx fuq l-Internet. Għal spjegazzjoni aktar fid-dettal dwar dawn il-pariri żur www.kidsmart.org.uk/smart

S

Safe Ikollok sigurta' shiha meta tkun attent il-hin kollu u ma taghti lil hadd ismek, l-indirizz, in-numru tal-*mobile* tieghek, isem l-iskola li tattendi jew il-*password* tieghek meta tkun *online*.

M

Meeting Li tiltaqa' ma xi hadd li tkun kkuntattajt fuq l-Internet jista' jkun perikoluż hafna. Dil-bieċa xogħol għamilha biss bil-permess tal-ġenituri tieghek jew ta' min qed jiehu hsiebek, u qis li jiġu mieghek.

A

Accepting Jekk taċċetta *emails* jew tiftah files ġejjin minghand nies li ma tafhomx jew li ma tafdux, tista' tidhol f'hafna inkwjet. Jista' jkun fihom xi viruses jew messaġġi mhux xierqa.

R

Remember Ftakar dejjem li min hu *online* jista' jkun qed jiġdeb u għandu mnejn li mhuwiex il-persuna li qed jippretendi li hu. Jekk thossok skomdu meta tkun qed tiċċettja jew tibghat il-messaġġi, aqta' l-kuntatt mill-ewwel.

T

Tell Informa lill-ġenituri tieghek jew lil min qed jiehu hsiebek jekk xi hadd jew xi haġa qed idejquk jew jinkwetawk.

"L-Internet veru tal-ġenn!
Tista' ssib informazzjoni fuq x'hiex trid, tikkomunika ma' min trid u tiehu pjaċir. Imma importanti li nużawh tajjeb u nsegwu r-regoli SMART."

Ali & Lis

Aktar pariri u riżorsi

Il-website *KidSmart* għandha aktar riżorsi u tahrig għall-ġenituri, għalliehma u tfal, fosthom l-attività "Net Detectives".

www.kidsmart.org.uk

ChatDanger.com - pariri siewja għat-tfal u l-ġenituri dwar kif jużaw iċ-Chat Rooms minghajr perikli.

www.chatdanger.com

Is-sit *Cable and Wireless Childnet Awards* għandu vetrina ta' aktar minn 100 proġett interessanti maħluqa minn żgħażaġh u għalliehma.

www.childnetawards.org

Is-"*Cybercafe*" tal-*Gridclub* jagħti dettalji dwar l-*Internet Proficiency Scheme*, użata l-Ingilterra għall-iskejjel primarji, li wkoll jagħmlu użu mir-regoli SMART.

www.gridclub.org

Fuljett b'xejn għall-ġenituri

Jeżisti fuljett apposta għall-ġenituri. Dan jista' jingieb b'xejn billi tċempel lid-Dipartiment tat-Teknoloġija fl-Edukazzjoni Diviżjoni ta' l-Edukazzjoni
Tel: 2598 2805

Ministeru għat-Teknoloġija ta' l-Infommazzjoni u Investment
Malta

Maltacomgroup

Kid Smart

www.kidsmart.org.uk

l-Internet tal-ġenn... imma l-ġenituri jafu?

gwiða ta' sigurta' fuq l-internet għat-tfal u ż-żgħażaġh

Mhix xi haġa kbira

Nghiduha kif inhi: meta niġu għall-Internet, ahna nafu aktar mill-kbar. Mhix xi haġa kbira li ahna nkunu qed nisserfjaw, niċċettjaw, u nibagħtu l-messaġġi lil shabna fuq il-mobile, kollox fi-istess hin.

Imma mhux biżżejjed li ahna nkunu nafu nużaw din it-teknoloġija, jehtieg ukoll nuru lill-genituri tagħna u lil min jiehu hsiebna li ahna SMART kif nużawha u ma' min naghmlu kuntatt.

Min int?

Jista' jkun li int tahseb li ltqajt ma' xi hbieb tal-genn fiċ-chat rooms, imma kif tista' tkun ċert ma' min qed titkellem?

Tassew, il-persuna tista' tkun minn tagħna u ta' min jafdaha, imma mill-banda l-oħra, tista' tkun qed tqarraq bik.

Jien dejjem nghid lil hbiebi biex ma jagħtu hafna informazzjoni fiċ-chat profile tagħhom u biex qatt ma jagħmlu appuntament biex jiltaqgħu ma' min ikunu qed jiċċettjaw. Il-hbieb li toqgħod tpaċpaċ magħhom fuq l-Internet, ta' min ihallihom fid-dinja virtwali.

HEMM PERSUNA LI MA NAFIEX 'ON LINE' QED TITLOBNI N-NUMRU TAL-MOBILE...

Kun dejjem pożittiv

Il-biċċa xogħol tajba dwar l-Internet hi li dejjem ikollu siti tal-genn, hafna minnhom magħmula minn zghazagh. Jekk issib sit li hi tassew meravilja biex jgħinek fil-homework jew fil-passatemp tiegħek, allura għaddih lil hbiebek.

LIEMA HU L-AKBAR PERIKLU FUQ L-INTERNET?

Materjal bla sugu bhalma huma siti mimlija mibegħda jew pornografija ta' min ihallihom barra mill-ewwel.

Oqgħod b'għajnejk miftuha berah għal dawk is-siti li jitolbuk hafna dettalji personali. Int qatt ma tkun taf fejn tispicċa l-informazzjoni li tagħti meta tkun fuq l-Internet.

GħIN LIL HADDIEHOR IKUN SMART UKOLL!

Għandu mnejn li int taf tuża l-Internet bla periklu, iżda aghmel mill-aħjar li tista' biex tiehu hsieb lil hbiebek u l-hutek. Fakkarihom biex joqgħdu dejjem attenti u jzommu f'moħħom ir-regoli SMART kull meta jkunu qed jikkomunikaw ma' nies la ma jafuhomx.

www.kidsmart.org.uk

IBNI, SE TIBDA TUŻA WIEHEB MILL-IŻJED RIŻORSI KBAR TAB-DINJA...

L-użu tal-mobile

Kullhadd qed jibgħatlek il-messaġġi bl-addoċċ, imma jista' jagħti l-każ li dawn ma jkunux hbieb jew nies li taf.

Tagħti n-numru tal-mobile tiegħek lil xi hadd li ma tafux, u jekk qatt tibda tircievi messaġġi offensivi jew li jdejquk, iftaħ qalbek mal-genituri tiegħek, ma' l-għaliema tiegħek jew ma' min qed jiehu hsiebek mill-ewwel. Meta tkun barra fit-triq, il-mobile zommu moħbi u kun ċert li għandek PIN jew numru iehor ta' sigurtà biex it-telefon tkun tista' titfih.

JEKK INKUN SMART FUQ L-INTERNET, IL-MESSAĠĠI LI MA RRIDX, NISTA' NEVITAHOM?

HEMM POSSIBILTA' TAJBA

